

Inleiding door Wilma Gosselink Kunsthistorica

Moeder en Zoon

Een moeder met een klein kind: het is een geliefd onderwerp in de beeldende kunst. Eeuwenlang ging het niet om zomaar een willekeurige moeder en haar kind. Een vrouw met een jongetje in haar armen, dat was Maria met het kindje Jezus. In deze voorstelling staat de onvoorwaardelijke liefde van de moeder voor haar kind voorop. Het is een intieme scène, tegelijkertijd is er vaak sprake van enige terughoudendheid. Maria houdt haar zoon vast terwijl er ergens in haar de wetenschap schuilt dat dit kind is voorbestemd om te lijden.

Een moeder rouwt om haar overleden zoon: Maria met het lichaam van Jezus op haar schoot is één van de meest aangrijpende beelden in de kunst. Veel kunstenaars – denk aan Michelangelo, Titiaan en Vincent van Gogh – hebben geprobeerd om uitdrukking te geven aan het meest intense verdriet dat er bestaat. In de kunstgeschiedenis is het Italiaanse woord 'piëta' (medeleven, liefdevolle eerbied) leidend geworden voor dit motief.

De aanleiding voor het project *Piëta* van Hilly Withaar en Henk Westerhof was de rauwe realiteit. In 2007 werd Hilly Withaar geconfronteerd met het verlies van een jonge man, een neef. Toen ze in nabijheid van haar familieleden de radeloosheid en de ontzetting ervoer ontstond onmiddellijk de drang om dit verdriet in beeldende middelen om te zetten. In samenwerking met Henk Westerhof heeft deze behoefte in de loop der jaren steeds vastere vorm gekregen, met als voorlopig eindresultaat een expositie in het KunstHuisWijchen.

Het belangrijkste object uit dit project is er niet meer: een levensgroot gipsen beeld van een moeder en zoon. Het leeft voort in een videofilm waarin de camera om de sculptuur beweegt. Zoals de moeder het leven van de zoon ziet oplossen in herinneringen, zo verdwijnt de sculptuur in de in elkaar vervloeiende filmbeelden. Een tweede videofilm confronteert je als kijker met aangrijpende opnamen van figuranten die zijn bevroren in de houding van moeder en zoon.

'Kind' en 'zoon': bij het bespreken van de Piëta ontkom je niet aan deze woorden. Ze beschrijven de intieme, liefdevolle band tussen moeder en zoon. Tegelijkertijd overstijgt de Piëta die menselijke relatie en staat in het teken van het lijden en het sterven in het belang van de gemeenschap. In het project van Hilly Withaar en Henk Westerhof is het verdriet van de moeder - binnen de context van de christelijke beeldtraditie - vertaald in beeldende vormen: mens, kunst en geloof komen hier samen.